

Aikuisen atooppinen ihottuma ja sen hoito

Verkkokurssimateriaali Skhole Oy:lle

LAB-ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK)

2023

Aura Lindqvist

Tiivistelmä

Tekijä(t) Aura Lindqvist	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 23 + 8	Valmistumisaika 2023
Työn nimi Aikuisen atooppinen ihottuma ja sen hoito Verkkokurssimateriaali Skhole Oy:lle		
Tutkinto ja koulutusala Sairaanhoidtaja (AMK)		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja) Skhole Oy		
Tiivistelmä <p>Atooppinen ihottuma on krooninen tulehduksellinen ihotauti, mikä on yksi yleisimmistä ihotaudeista. Sitä on sairastanut 20–30 % aikuisista jossain elämänsä vaiheessa. Atooppinen ihottuma heikentää merkittävästi sairastavien elämänlaatua, ja sen hoito on aikaa vievää.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden ja ammattilaisten tietoa aikuisen atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta. Tarkoituksena oli luoda verkkokurssimateriaali Skhole Oy:lle. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Skhole Oy:n kanssa ja kyseiselle organisaatiolle luotiin verkkokurssimateriaali aikuisen atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyön teoriaosuu- den pohjalta luotiin verkkokurssimateriaali. Verkkokurssimateriaalista tehtiin palaute- kysely, joka toteutettiin Webropolin kautta. Palautekyselyn tulokset olivat positiivisia ja niistä kävi ilmi verkkokurssimateriaalin tarpeellisuus ja hyödynnettävyys yhteistyö- kumppanille. Verkkokurssimateriaalia pidettiin tiiviinä ja kattavana kokonaisuutena ai- kuisen atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta.</p>		
Asiasanat Atooppinen ihottuma, atooppisen ihottuman hoito, aikuiset, omahoito, verkkokurssi- materiaali		

Abstract

Author(s) Aura Lindqvist	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2023
	Number of Pages 23 + 8	
Title of Publication Adult atopic eczema and treatment Online course material to Skhole Oy		
Degree, Field of Study Bachelor of Health Care, Nursing (UAS)		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party) Skhole Oy		
Abstract <p>Atopic dermatitis is chronic inflammatory disease which is one of the most common skin diseases. 20-30% of adults have had it at some point in their lives. Atopic dermatitis has a negative effect to the quality of life of those who suffer from it and its treatment is time consuming.</p> <p>The aim of the thesis was to increase the knowledge of students and professionals in the social and health care sector about the atopic dermatitis in adults and its treatment. The purpose of the thesis was to make an online course material to Skhole Oy. The thesis was made in cooperation with Skhole Oy. Online course material on adult atopic dermatitis and its treatment was made for the thesis partner.</p> <p>The thesis was implemented as a functional thesis. The online course material was created based on the theoretical part. A feedback survey was made of the online course material using the Webropol program. Survey results were positive. The results showed that the online course material was useful and mandatory to the partner. The online course material was a solid and extensive tool for the research of adults atopic dermatitis.</p>		
Keywords Atopic dermatitis, treatment of atopic dermatitis, adult, selfcare, online course material		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Atooppinen ihottuma.....	2
2.1	Atooppisen ihottuman määritelmä.....	2
2.2	Atooppisen ihottuman kliininen kuva.....	2
2.3	Atooppisen ihottuman diagnostiikka.....	3
3	Atooppisen ihottuman hoito	5
3.1	Ihon omahoito ja hoidon ohjaus	5
3.2	Paikallishoidot.....	8
3.3	Ultravioletivalohoito.....	10
3.4	Sisäiset hoidot	10
4	Opinnäytetyön toteuttaminen	13
4.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	13
4.2	Hyvän opetusmateriaalin kriteerit.....	13
4.3	Verkkokurssimateriaalin kehittämisprosessi.....	14
5	Pohdinta	17
5.1	Eettisyys ja luotettavuus	17
5.2	Verkkokurssimateriaalin kehittämisprosessin arviointi.....	18
5.3	Jatkokehittämisideat	18
	Lähteet	20

Liite 1. Yhteistyösopimus

Liite 2. Tietosuojailmoitus

Liite 3. Verkkokurssin etusivu

Liite 4. Saatekirje

Liite 5. Webropol-kysely

1 Johdanto

Atooppinen ihottuma on yksi tavallisimmista ihotaudeista. Jopa 25–30 prosenttia aikuisista on sairastanut sitä jossain elämänsä vaiheessa. Atooppinen ihottuma on osittain perinnöllistä, ja vanhempien sairastavuus lisää lapsen riskiä saada kyseinen sairaus. Viime vuosikymmeninä atooppisen ihottuman ilmaantuvuus on ollut kasvussa. Nyt kehittyneissä maissa ilmaantuvuus näyttää pysähtyneen, mutta kehitysmaissa se jatkaa edelleen kasvuaan. (Käypä hoito -suositus 2016.) Atooppisesta ihottumasta hankalan sairauden tekee sen pahenemisvaiheet, jotka ovat vaikeasti ennustettavia ja monet sisäiset sekä ulkoiset tekijät, jotka vaikuttavat ihottuman kulkuun (Airola 2021).

Kutina, ihon kuivuus ja muut ihon tyyppilliset muutokset heikentävät atooppista ihottumaa sairastavan henkilön elämänlaatua. Atooppisen ihottuman hoito on aikaa vievää. (Allergia-, Iho- & Astmaliitto ry 2022.) Hoidon tavoitteena on oireiden hallinta ja pahenemisvaiheiden määrien ja vaikeusasteen vähentäminen. Hyvä omahoito ja hoitoon sitoutuminen on atooppisen ihottuman hoidon kulmakiviä. Potilaan hoitoon sitoutumista voidaan parantaa hyvällä potilasohjauksella. (Käypä hoito -suositus 2016.)

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden ja ammattilaisten tietoa aikuisten atooppisesta ihottumasta ja sen hoitokäytännöistä sekä hoidonohjauksesta. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa Skhole Oy:lle verkkokurssimateriaali aikuisten atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta. Opinnäytetyö ja verkkokurssimateriaali toteutetaan yhteistyössä Skhole Oy:n kanssa ja sen sisältö on suunniteltu vastaamaan heidän tarpeitaan. Verkkokurssimateriaalissa perehdytään atooppisen ihottuman määritelmään, kliiniseen kuvaan ja diagnostiikkaan sekä sen erilaisiin hoitomenetelmiin sisältäen myös potilaan omahoidon ja sen ohjaamisen. Verkkokurssi on helposti tavoitettavissa sairaanhoidon opiskelijoille sekä sairaanhoidon ammattilaisille Skhole Oy:n verkkoympäristössä.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Skhole Oy, suomalainen verkko-oppiympäristö, jossa on tarjolla verkkokurssimateriaalia monille eri sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattiryhmille ja opiskelijoille. Skhole Oy:n tarjoamat verkkokoulutukset ovat tehty yhteistyössä alan asiantuntijoiden kanssa, joita ovat muun muassa Hoitotyön tutkimussäätiö ja Lapin AMK. Verkkokurssimateriaalien sisällöt perustuvat ajankohtaiseen tietoon ja lääketieteellisestä laadusta ja oikeellisuudesta vastaavat lääketieteelliset asiantuntijat, jotka osallistuvat sisällöntuotantoon. Skhole Oy tarjoaa laajan verkkokurssivalikoiman lisäksi myös mahdollisuuden sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattilaisille tehdä lääkelupakoulutukset verkkoalustallaan. (Skhole 2022.)

2 Atooppinen ihottuma

2.1 Atooppisen ihottuman määritelmä

Atooppinen ihottuma eli atooppinen ekseema on krooninen tulehduksellinen ihotauti, jolle tyypillistä on ihon kutina sekä vaikeasti ennustettavat ja toistuvat pahenemisvaiheet. Atooppinen ihottuma on yksi Suomen yleisimmistä ihosairauksista. Jopa 20–30 % aikuisista on joskus sairastanut tautia. (Salava 2021.) Atooppinen ihottuma alkaa yleisimmin varhaislapsuudessa ja paranee kouluikään mennessä. On kuitenkin tavallista, että tauti palaa murrosiässä tai aikuisiässä takaisin. Noin puolella atooppisen ihottuman lapsena saaneista tauti jatkuu läpi elämän. (Ilves & Remitz-Reitamo 2020.) Aikuisväestössä atooppisen ihottuman vallitsevuus on noin 10 % (Käypä hoito -suositus 2016).

Atooppisessa ihottumassa ihosta puhutaan atooppisena ihona. Sille ominaista ovat poikkeava kuivuus ja herkkä ärtymystaipumus. Iholla on tällöin puutteellinen läpäisyeste. Ihon läpäisyesteen tarkoituksena on estää mikrobien ja erilaisten ärsyttävien aineiden sekä allergeenien pääsyä ihoon ja vähentää veden haihtumista ihosta. Atooppisessa ihottumassa suuri osa geenimutaatioista kohdistuu juuri ihon läpäisyestettä rakentavien ja muokkaavien proteiinien geeneihin. (Ilves & Remitz-Reitamo 2020.) Ihon läpäisyesteen ollessa puutteellinen, kosteus pääsee haihtumaan iholta, mikä lisää sen kuivuutta ja ulkoiset ärsykkeet pääsevät helpommin ihon sisälle aiheuttamaan tulehduksen (Allergia-, Iho- & Astmaliitto ry 2021).

Atooppisen ihottuman syntyyn vaikuttaa geeniperimä ja taipumus sen saamiseen on osittain perinnöllistä. Jos molemmat vanhemmat sairastavat atooppista ihottumaa, on lapsen riski sairastua jopa kolminkertainen. Toisen vanhemmat sairastaessa on lapsen riski sairastua lähes kaksinkertainen. (Ilves & Remitz-Reitamo 2020.) Myös ympäristötekijät voivat nostaa riskiä saada atooppinen ihottuma. Näitä ovat muun muassa sikiövaiheessa äidin raskaudenaikainen tupakointi ja altistuminen eri ympäristösaasteille. Varhaislapsuudessa ympäristön mikrobeille altistuminen voi suojata atooppiselta ihottumalta, jota tukevat havainnot siitä, että kontaktit maatilan eläimiin tai koiriin saattavat vähentää atooppisen ihottuman ilmaantuvuutta. (Mäkelä ym. 2020, 96.)

2.2 Atooppisen ihottuman kliininen kuva

Atooppisen ihottuman kliininen kuva vaihtelee riippuen siitä, missä ikäryhmässä se esiintyy. Ominaista kaikille on ihomuutokset, joita esiintyy tyypipaikoissa. Ihomuutoksia ovat epätarkkarajaiset hilseilevät läikät, jotka ovat väriltään vaaleanpunaisia. Iho voi myös jäkälöityä eli paksuuntua. (Ilves & Remitz-Reitamo 2020.) Lapsena taudinkuva on usein akuutimpi ja

aikuisella kroonistunut. Atooppisen ihottuman sijainti ja oirekuva vaihtelee ikäkausittain. (Joronen 2013, 13.) Aikuisen atooppisen ihottuman tyypipaikat ovat taiteet, kasvot ja silmäluomet sekä kaula ja niska. Myös käsissä esiintyy usein ärsytysihottumaa. (Käypä hoito -suositus 2016.) Aikuisilla käsi-ihottuma esiintyy erityisesti sormenpäissä, kynsivalleissa ja sormien väleissä (Airola 2021). Joissain tapauksissa atooppinen ihottuma voi kehittyä hyvin laaja-alaiseksi eli erythrodermiseksi, jossa 70 % potilaan ihosta on ihottuman peitossa. Tämän laukaisee pääasiassa stressi tai ilmastotekijät. (Mäkelä ym. 2020, 102.)

Käypä hoito -suosituksen (2016) mukaan atooppinen ihottuma voidaan jakaa kolmeen eri luokkaan, jotka ovat lievä, keskivaikea ja vaikea tautimuoto. Lievässä tautimuodossa potilaan iholla on kuivia alueita, satunnaisesti punoitusta ja lievää kutinaa. Keskivaikeassa tautimuodossa potilaalla on kuivien ihoalueiden lisäksi toistuvaa kutinaa ja punoitusta sekä mahdollisia ihorikkoja ja ihon jäkälöitymistä. Vaikeassa tautimuodossa ihon kuivuuden lisäksi potilaan iho on jatkuvasti kutiseva ja punoitusta esiintyy laajasti. Tämän lisäksi iholla on ihorikkoja, se on huomattavasti paksuuntunut. Iholla on myös nähtävissä verenvuotoa, vetistystä, karstoittumista ja pigmentaatiohäiriöitä. Luokkien arvioimiseksi käytössä on erilaisia mittareita, joista käytetyimmät ovat Scoring of Atopic Dermatitis eli SCORAD ja Eczema Area and Severity Index eli EASI.

2.3 Atooppisen ihottuman diagnostiikka

Atooppinen ihottuma voi olla hankala määritellä ja diagnosoida, sillä sen kliiniset löydökset vaihtelevat yksilöllisesti potilaan mukaan. Atooppisen ihottuman diagnosointiin ei myöskään ole olemassa suoraan varmuutta antavia tutkimuksia tai diagnostisia testejä. (Johansson 2017.) Näin ollen atooppisen ihottuman diagnoosi on kliininen ja sen tekee lääkäri. Tärkeimpänä piirteenä pidetään kutinaa, joka muiden tyypillisten löydösten, kuten ihottuman ulkonäön ja sijainnin kanssa riittää usein diagnoosiin. Anamneesissa eli esitiedoissa selvitetään, minkä ikäisenä ihottuma on alkanut esiintyä ja millä alueilla sitä on. (Mäkelä ym. 2020, 101.) Samalla arvioidaan ihon kuivuutta, ihottuman laajuutta sekä laatua. Ihottumaa voidaan käytännössä pitää atooppisena ihottumana, jos se on krooninen ja jatkuvasti toistuva, kutiava ja sijaitsee tyypillisillä alueilla ikään nähden. Ihottumassa tulee myös näkyä punoitusta, inflammaatiota eli tulehdusta, kutiavia papuloita, raapimisen jälkiä ja siitä seuranneita ihorikkoja sekä jäkälöitymistä. (Joronen 2013, 15.) Aikuisilla erotusdiagnostisesti tärkeitä tauteja ovat psoriaasi, ihokeliakia, syyhy sekä muut ekseemat. Jos ihottuma on laaja-alaista eikä se reagoi hoitoon, on syytä pitää mielessä myös iholymfooman mahdollisuus. Diagnostoinnissa voi käyttää hyödykseen atooppisen ihottuman diagnostisia kriteerejä, jotka esitellään taulukossa 1. (Mäkelä ym. 2020, 101.) Yleensä allergiaselvitykset eivät ole aikuisilla tärkeitä, mutta niitä voidaan käyttää selvittämään, pahentavatko jotkin tekijät vaikeahoitoista

atooppista ihottumaa. Epikutaanitesti eli lapputesti, jossa testataan viivästynyttä kosketusyliherkkyyttä, on aiheellinen silloin, jos paikallishoidot eivät enää tehoa, sillä silloin kyseessä voi olla jollekin paikallishoidossa käytettävälle aineelle herkistyminen. (Käypä hoito -suositus 2016).

Pääkriteeri	Lisäkriteerit
Ihon kutina	Kuiva iho viimeksi kuluneen vuoden aikana
	Ekseemaa tyypialueilla (kynär- ja polvitaipet, alle 10-vuotiailla posket tai otsa tai molemmat)
	Ekseemaa tyypialueilla aiemmin
	Ekseema alkanut alle kaksivuotiaana
	Allerginen nuha tai astma (alle neljävuotiailla atooppinen sairaus perheenjäsenellä)

Taulukko 1. Atooppisen ihottuman diagnostiset kriteerit (mukailtu Mäkelä ym. 2020, 101)

3 Atooppisen ihottuman hoito

3.1 Ihon omahoito ja hoidon ohjaus

Omahoito tarkoittaa potilaan itsensä tekemää oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja hoitamista. Potilaan oma rooli on aktiivinen ja hoitotyön ammattilaiset tarjoavat suoraa tai epäsuoraa tukea hoidon onnistumiseen. Omahoidon hyötynä on potilaan lisääntyneet mahdollisuudet vaikuttaa omaan hoitoonsa ja sen suunnitteluun sekä hoitaa paremmin itse omaa sairauttaan. Omahoitoa voidaan käyttää laajasti eri tilanteissa, joista yksi on kroonisten sairauksien seuranta ja hoito. (Sitra 2014, 6.) Vaikea atooppinen ihottuma on elämänlaatua heikentävä tekijä. Siitä kärsivillä on muuta väestöä enemmän esimerkiksi uniongelmia ja kroonista väsymystä. Aikuiset kokevat stigmaa eli häpeäleimaa ihottumastaan ja mieliala voi laskea merkittävästi. (Käypä hoito -suositus 2016.) Atooppinen ihottuma on krooninen tauti ja hoidon tavoitteena on saada sen oireet hallintaan tai lievässä tautimuodossa kokonaan rauhoitettua. Keskeisin hoitomuoto on aktiivisen ihotulehduksen paikallinen hoito. (Mäkelä ym. 2020, 103.) Omahoito pitää sisällään perusvoiteiden ja paikallishoitosten käytön, sekä pahentavien tekijöiden välttämisen (Käypä hoito -suositus 2016).

Atooppisen ihon perusominaisuuteen, kuivuuteen, pyritään vaikuttamaan kosteuttavilla perusvoiteilla. Ne parantavat myös ihon suojauskestävyyttä ja helpottavat kutinaa. Perusvoiteet voivat vähentää atooppisen ihottuman pahenemisvaiheita ja paikalliskortikosteroidien käyttöä. (Lee ym. 2016, 2.) Standardi on, että perusvoiteita tulee käyttää 250 g - 500 g viikossa ja päivittäin voidella ihoa 1–2 kertaa (Ring ym. 2012, 4; Käypä hoito -suositus 2016; Lee ym. 2016; Wollenberg ym. 2018, 10). Potilaan hoitomyönteisyyttä auttaa se, jos tämä on itse valinnut itselleen sopivan perusvoiteen. Perusvoiteita on markkinoilla monen tyyppisiä. Hoito on hyvä aloittaa keskirasvaisella voiteella, joka yleisimmin sopii hyvin ihon perushoitoon. Jos potilas kokee tämän epäsopivaksi, voidaan kokeilla rasvaisempia tai kevyempiä voiteita. Ihon kirvely rasvauksen jälkeen johtuu yleensä liian kevyestä voiteesta. Vuodenajat vaikuttavat myös voidetyypin valintaan. Kesällä tarvitaan kevyempiä voiteita ja talvella rasvaisempia. (Käypä hoito -suositus 2016.)

Atooppista ihottumaa sairastavan ei tarvitse välttää peseytymistä eikä päivittäinen peseytyminen pahenna atooppista ihottumaa. Peseytyminen poistaa karstaa, likaa, hiekkää ja voiteen jäämiä iholta sekä vähentää bakteerikolonisaatiota. Pesunesteenä voi käyttää hajusteetonta, neutraalia saippuaa tai perusvoiteita. Ihon huuhteluun käytetään mieluiten haaleahkoa vettä, ja suihkussa käyminen kannattaa pitää ajallisesti lyhyenä. Peseytymisen jälkeen perusvoidetta levitetään vielä hieman kostealle iholle. Tällöin se sitoo ihoon kosteutta eikä kuivata sitä. (Käypä hoito -suositus 2016; Wollenberg 2018, 10.)

Hoidon ohjaus

Jotta sosiaali- ja terveysalan ammattilainen voi antaa laadukasta palvelua, se edellyttää näyttöön perustuvaa, ajankohtaista ja saatavilla olevan tiedon käyttämistä (Oikarainen ym. 2018, 6). Atooppisen ihottuman hoidossa sairaanhoitajalla on merkittävä rooli tiedon tarjoamisesta potilaalle. Hoidonohjauksessa sairaanhoitaja tarjoaa potilaalle näyttöön perustuvaa tietoa sairaudesta ja sen hoitomenetelmistä tukien näin potilaan aktiivista osallistumista omaan hoitoonsa. (Van Os-Medendorp ym. 2020, 6.)

Sairaanhoitajan eettisten ohjeiden mukaan, sairaanhoitaja on ammattilainen, joka toiminnallaan edistää potilaan hyvää hoitoa sekä tukee ja kannustaa potilasta hoidossaan (Suomen sairaanhoitajat 2020). Aikuisen atooppisen ihottuman hoidossa hoidon toteutuminen vaatii potilaan hyvää ohjausta, sitoutumista sekä kannustamista hoitoon ja motivaatiota potilaalta. Atooppisen ihon hoito vaatii kärsivällisyyttä ja sen hyväksyminen on joidenkin potilaiden kohdalla haastavaa. Potilas voi turhautua hoitoonsa, sillä hoidolla sairautta ei pysty parantamaan, vaan sen tilannetta helpotetaan. Hoitajan rooliin kuuluu potilaan omahoidon tukeminen sekä potilaan motivoiminen ihon huolehtimiseen. Hoitaja on myös apuna sopivien voidetyyppien valinnassa ja ohjata niin perus-, kuin lääkevoiteiden oikeaoppisen käytön. Ohjauksessa kerrotaan potilaalle myös se, kuinka paljon voidetta käytetään eri ihoalueiden rasvaamiseen ja miten sitä levitetään. (Mäkelä ym. 2020, 103, 105.) Hyvä potilasohjaus lisää potilaan hallinnan tunnetta, eli hänen kokemustaan siitä, että sairauden kanssa pärjää ja sairauden oireisiin voi vaikuttaa. Potilaat, joilla tämä hallinnan tunne on vahva, pärjäävät yleensä paremmin sairautensa kanssa ja kokevat elämänlaatunsa paremmaksi. (Lipponen 2014.)

Atooppisen ihottuman hoidonohjauksessa tulee huomioida myös pahentavien tekijöiden välttäminen. Pahentavia tekijöitä on osittain tunnistettu tutkimusten avulla, mutta jokaisella potilaalla on oma kokemus siitä, minkä tämä kokee pahentavan atooppista ihottumaa. Yleisiä pahentavia tekijöitä ovat kuiva sisäilma, materiaailtaan karheat vaatteet, epäsoyvät voiteet sekä jotkin iholle laitettavat kosmetiikka- ja hygieniatuotteet. Talviaika ärsyttää atooppista ihottumaa ja kesällä erityisesti hikoilu vaikuttaa ihon kuntoon. Yleisinfektiot ja ihon bakteeri- tai virusinfektiot voivat pahentaa atooppista ihottumaa. Eri allergiat voivat myös pahentaa tai ylläpitää ihottumaa. (Käypä hoito -suositus 2016.) Hoitaja voi ohjata potilasta myös Allergia-, iho- ja astmaliitto Ry järjestämiin erilaisiin sopeutumisvalmennuksiin, leireille sekä luentotilaisuuksiin atooppisesta ihottumasta (Suominen 2021).

Stressin ja psyykkisten tekijöiden on todettu olevan atooppista ihottumaa pahentavia tekijöitä. Syitä sille, miksi ne laukaisevat pahenemisvaiheita, tunnetaan huonosti ja aiheesta on tehty vasta vähän tutkimuksia. (Käypä hoito -suositus 2016.) Suomalaisessa

seurantatutkimuksessa vaikeaa atooppista ihottumaa sairastavista potilaista 45–67 % ilmoitti stressin olevan suurin sairauttansa pahentava tekijä. Useissa tutkimuksissa on myös todettu, että ryhmäterapeuttiset keinot ovat olleet tehokkaita atooppista ihottumaa sairastavilla potilailla. Erilaiset stressinhallintakeinot, rentoutumisterapiat ja atooppisen ihottuman kanssa elämiseen opettavat kognitiivisen käyttäytymisterapian keinot ovat vähentäneet vielä vuoden seurannan jälkeen atooppisen ihottuman oireita. (Koulu 2016.) Hoitohenkilökunnan tehtävänä on muistaa psykologisten tekijöiden ja atooppisen ihottuman yhteys. Hoidonohjauksessa pyritään antamaan potilaalle tietoa stressin vaikutuksesta atooppiseen ihottumaan ja antamaan työkaluja sen lieventämiseen. Potilaan voi ohjata myös psykologisen tuen piiriin. (Senra & Wollenberg 2014, 42.)

Atooppisen ihottuman on myös todettu vaikuttavan negatiivisesti sitä sairastavan mielen-terveyteen. Atooppisen ihottuman negatiivinen vaikutus elämään alkaa usein jo varhaisessa vaiheessa, ja nuoruuden kokemukset vaikuttavat vielä aikuisenkin elämän kulkuun. Nuorena vaikeasta atooppisesta ihottumasta kärsivillä on vaikeuksia luoda sosiaalisia suhteita ja niiden muodostuminen viivästyy. Myös poissaoloja koulusta on enemmän kuin muilla. (Koulu 2020.) Ruotsalaisessa tutkimuksessa todettiin, että vaikeaa atooppista ihottumaa sairastavat aikuiset ovat alemmin koulutettuja ja he ovat todennäköisemmin sairauslomalla mielenterveydellisistä syistä ja kärsivät uupumuksesta (Theodosiou ym. 2019, 967,969).

Ihon ulkonäölliset muutokset vaikuttavat ihmisen itsetuntoon ja pitkäaikainen kutina lisää unihäiriöitä ja voi johtaa krooniseen väsymykseen. Nämä tekijät lisäävät myös masennusta ja ahdistusta. Masentuneisuus johtaa usein noidankehään, jossa potilaan riittämättömät voimavarat itsensä hoitamiseen pahentavat entisestään atooppista ihottumaa. Potilaan tukeminen ja kuunteleminen ovat tärkeitä osia atooppisen ihottuman hoidossa. Hoidonohjauksen merkitys korostuu, sillä ihottuman hyvä hoito lieventää parhaiten sen aiheuttamaa kutinaa ja ihon kuntoa ja edesauttaa näin ollen potilaan mielenterveyttä. Kuviossa 1 on nähtävillä atooppisen ihottuman aiheuttamaa taakkaa. (Koulu 2020.)

Kuvio 1. Atooppisen ihottuman aiheuttama taakka (Koulu 2020)

3.2 Paikallishoidot

Paikallishoito on atooppisen ekseeman hoidon perusta. Hyvällä paikallishoidolla saadaan mahdollisesti myös hyvä hoitovaste vaikeampiin tautimuotoihin. (Korhonen ym. 2021, 2944.)

Paikallishoitoon kuuluu perusvoiteiden lisäksi lääkevoiteiden käyttö. Lääkevoiteita ovat paikalliskortikosteroidit ja kalsineuriinin estäjät. (Allergia, - Iho- ja Astmaliitto Ry 2022.)

Paikalliskortikosteroidit

Paikalliskortikosteroidit ovat tärkein ja tavallisin lääke atooppisen ihottuman hoidossa. Ne ovat olleet käytössä jo yli 60 vuoden ajan. Niitä käytetään atooppisen ihottuman hoidossa vähentämään tulehduksesta johtuvaa ihon punoitusta ja turvotusta, kutinaa sekä vetistystä. Paikalliskortikosteroidit jaetaan neljään eri ryhmään vahvuutensa perusteella, joita ovat miedot, keskivahvat, vahvat ja erittäin vahvat kortikosteroidivoiteet. Potilaan ikä, ihon kunto, ihottuman alue ja laajuus sekä hoitjakson pituus ovat huomioon otettavia asioita voiteen valinnassa. (Mäkelä ym. 2020, 103.) Tavallisimmin atooppisen ihottuman hoitoon riittää mieto tai keskivahva paikalliskortikosteroidi. Hankalassa taudinkuvassa voidaan ottaa käyttöön myös vahvat kortikosteroidivoiteet. Mitä vahvempi valmiste valitaan, lisääntyvät suorassa suhteessa myös haittavaikutukset ja ihoon imeytyminen. Vahvempia valmisteita valitaan yleensä huonommin läpäiseville alueille, joita ovat muun muassa kämmenet,

jalkapohjat ja hiuspohja. Miedompia valmisteita käytetään runsaasti läpäisevillä ihoalueilla, joita ovat kasvot, kaula ja genitaalialueet. (Käypä hoito -suositus 2016.)

Paikalliskortikosteroideja käytetään 1–2 viikon jaksoissa niin, että 1–2 viikkoa käytetään voidetta yhtämittaisena kuurina, jonka jälkeen tarvittaessa jatketaan ylläpitohoidolla kaksi kertaa viikossa. Tauko kuuriluontoisesta hoidosta on yleensä vähintään saman pituinen, mitä hoitajakso oli. (Käypä hoito -suositus 2016.) Miedompia voiteita levitetään 1–2 kertaa vuorokaudessa ihottuma-alueelle, keskivahvoja ja vahvoja voiteita kerran päivässä. Jos iholle on tarkoitus laittaa myös perusvoidetta, levitetään ensin kortikosteroidivoide ja noin tunnin kuluttua perusvoide. Paikalliskortikosteroidien pitkäaikaiseen yhtäjaksoiseen käyttöön liittyy haittavaikutuksia, joista yleisimpiä ovat ihon oheneminen ja mustelmaherkkyys. Näitä vältetään kuurien jaksottamisella. (Käypä hoito -suositus 2016; Mäkelä ym. 2020, 103–109.)

Snellmanin (2015) mukaan paikalliskortikosteroidihoidon kuurin jälkeen, ylläpitohoidon on tutkittu vähentävän merkittävästi uusia pahenemislehahduksia. Ylläpitohoidossa lääkettä levitetään kaksi kertaa viikossa ihottuma-alueille perusvoiteen käytön lisäksi. Ylläpitohoidolla voidaan parantaa atooppista ihottumaa sairastavan potilaan elämänlaatua. Ylläpitohoidossa kutina vähentyy ja näin se edesauttaa sitä, ettei pahaa univajetta ja väsymystä pääse syntymään. Myös oman hallinnan tunne lisääntyy, sillä potilas kokee pystyvänsä itse hallitsemaan sairauttaan.

Kalsineuriinin estäjät

Kalsineuriinin estäjiä ovat takrolimuusi ja pimekrolimuusi. Ne ovat olleet 2000-luvun alusta asti osa atooppisen ihottuman hoitoa. Vaikutusmekanismiltaan ne ovat samankaltaisia, mutta takrolimuusi on selvästi tehokkaampaa. Näiden etuna on se, että ne eivät pitkäaikaisessa käytössä ohenna ihoa ja näin ollen niitä voi käyttää riittävän pitkään tulehduksen sammuttamiseksi. Käyttöä rajoittaa valmisteiden korkeampi hinta. Kela myöntää peruskorvauksen ainoastaan ihotautien tai lastentautien erikoislääkärin kirjoittaman B-lausunnon perusteella. Yleislääkäri voi jatkaa B-lausunnon voimassaoloaikaa. (Mäkelä ym. 2020, 104.) Käytön alussa takrolimuusivoide aiheuttaa useimmille potilaille ihon kuumotusta ja pistelyä, mikä helpottaa yleensä muutamassa päivässä. Jos oireet tuntuvat hankalilta, voi tuntia ennen rasvausta ottaa särkylääkkeen niitä lievittämään. (Käypä hoito -suositus 2016; Mäkelä ym. 2020, 104.)

Takrolimuusi tai pimekrolimuusi otetaan käyttöön atooppisen ihottuman hoidossa yleensä siinä vaiheessa, kun paikalliskortikosteroideilla ei saada riittävää pitkäaikaista vastetta. Näitä levitetään ihottuma-alueelle kaksi kertaa päivässä ohut kerros, kunnes ihottuma on rauhoittunut. (Käypä hoito -suositus 2016.) Kalsineuriinin estäjät sopivat erityisesti

kasvojen, kaulan ja ylävartalon alueen ihottumaan. Näiden alueiden hoitoon kalsineuriinin estäjät voivat olla myös ensisijainen hoitovaihtoehto. (Käypä hoito -suositus 2016; Suominen 2021.)

3.3 Ultravioletivalohoito

Ultravioletivalohoidolla eli UV-hoidolla on todettu olevan suotuisa vaikutus atooppisen ihottuman hoidossa. Se vaimentaa immunologista tulehdusprosessia ja sillä on antimikrobinen vaikutus eli se vähentää bakteerien ja hiivojen määrää iholla. UV-valon vaikutuksena on myös ihon paksuuntuminen ja veden haihtumisen vähentyminen ihosta. (Joronen 2013, 24; Käypä hoito -suositus 2016.) UV-laitteet, joita käytetään atooppisen ihottuman hoidossa, jaotellaan aallonpituuden spektrin mukaan. Suomessa on pääasiassa käytössä kapeakaistainen UVB. UVB-säteet muistuttavat eniten auringon valoa. (Mikkelsen ym. 2017, 26; Korhonen ym. 2021, 2945)

Valohoito soveltuu aikuisen keskivaikean tai vaikean atooppisen ihottuman hoitoon, kun ihottuma on kroonisessa vaiheessa ja paikallishoidoilla ei saada riittävää vastetta. Kapeakaistainen UVB-hoito on ilmeisesti tehokas hoitokeino. Noin puolella potilaista voidaan vielä kolmen kuukauden jälkeen todeta suotuisa vaikutus hoidosta. (Käypä hoito -suositus 2016.) Hoitokertoja on yleensä 15–25 ja hoitoja annetaan tavallisesti 2–3 kertaa viikossa (Joronen 2013, 25). Vasta-aiheita UV-valohoidolle ovat ihottuman akuutti vaihe, valoherkkyys, aiemmin sairastettu ihosyöpä ja tiettyjen lääkkeiden käyttö (Käypä hoito -suositus 2016). Haittavaikutuksia voi ilmetä UV-hoitojen aikana. Yleisin niistä on ihon herkistyminen valolle, jolloin iho voi palaa samalla tavalla kuin se auringossa voi palaa. Hoitomuodon käyttöä voi myös rajoittaa etäisyydet hoitopaikkaan ja hoidon kuormittavuus, sillä käyntejä tulee paljon hoitajakson aikana. (Korhonen ym. 2021, 2945.)

3.4 Sisäiset hoidot

Systeemistä lääkehoitoa harkitaan vaikean atooppisen ihottuman hoidossa, kun hyvällä paikallishoidolla ja/tai UV-valohoidolla ei saada riittävää vastetta ihottuman hoitoon. Systeemisessä lääkehoidossa on haittavaikutuksia, joiden takia niiden annostusta tulee pitää mahdollisimman pienenä hoitovasteen saavuttamisen jälkeen. (Käypä hoito -suositus 2016; Korhonen ym. 2021, 2945.) Mäkelä ym. (2020, 105) toteavat, että systeemiset lääkkeet vaikuttavat myös moneen muuhun elimeen, kuin ihoon ja jatkuva laboratorioseuranta on tarpeen. Hyvää paikallishoitoa tulee jatkaa lääkehoidon aikana.

Siklosporiini on systeemistä lääkkeitä ainoa, mikä on virallisesti tarkoitettu atooppisen ihottuman hoitoon. Vaikka lääke on todettu tehokkaaksi useissa tutkimuksissa ja sen vaste

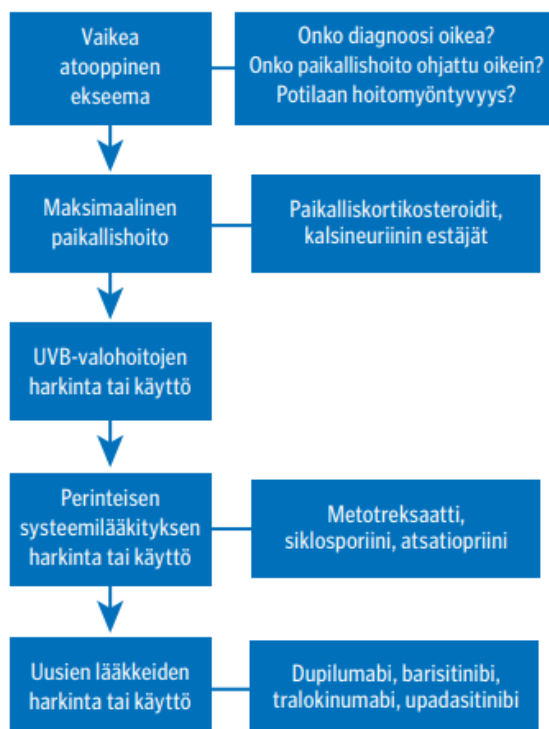
alkaa nopeasti, on sen pitkäaikaista käyttöä vältettävä haittavaikutusten vuoksi. Pitkäaikaiskäytön haittoja on esimerkiksi munuaistoksisuus ja ihosyöpäriskin lisääntyminen, jos potilas on saanut runsaasti valohoitoja. (Käypä hoito -suositus 2016; Mäkelä ym. 2020, 105; Korhonen ym. 2021, 2946.) Metotreksaatti ja atsatiopriini ovat atooppisen ihottuman hoidossa käytössä, jos muista hoidoista ei saada hyvää vastetta tai ne ovat muuten vasta-aiheellisia (Käypä hoito -suositus 2016). Metotreksaatin vaikutus alkaa hitaasti verrattuna siklosporiniin, noin 3–4 kuukaudessa, mutta sen etuna on pitkäaikaiskäytön mahdollisuus, jos vaste todetaan hyväksi. (Korhonen ym. 2021, 2946.) Atsatiopriinin käyttö on Suomessa vähäistä ja tutkimusnäyttöä sen tehosta on vähäisesti. Tehdyissä tutkimuksissa sen teho on luumäläkettä parempi ja ihottuman vaikeusaste on hoidon aikana parantunut 37–57 %. (Joronen 2013, 23; Korhonen ym. 2021, 2946–2947.)

Muut sisäiset lääkkeet

Antibiooteista ei ole apua atooppisen ihottuman hoidossa. Joskus ihottuma-alueelle voi kehittyä sekundaari infektio ja tällöin antibioottikuuri on aiheellinen. Diagnosoinnissa ei voi käyttää pelkästään ihon bakteeriviljelyä, vaan pitää huomioida myös ihottuma-alueen infektion merkkejä ja muita infektio-oireita, kuten sairauden tunnetta ja kuumetta. (Joronen 2013, 21–22; Käypä hoito -suositus 2016.) Sisäisesti otettavia kortikosteroidikuureja ei suositella atooppisen ihottuman hoidossa potilaalle aiheutuvien systeemihaittojen eli koko elimistöön vaikuttavien haittojen takia. Niiden teho on nopea, mutta väliaikainen ja yleensä oireet palautuvat nopeasti takaisin. (Joronen 2013, 22; Lauerma 2016.) Antihistamiineilla ei ole vaikutusta atooppisen ihottuman kutinaan. Niiden käytössä vaikutus perustuu sedatiiviseen eli rauhoittavaan vaikutukseen. (Käypä hoito -suositus 2016.) Ihottuman hyvä hoito on paras kutinan lievittäjä (Joronen 2013, 25).

Atooppisen ihottuman hoitoon on mahdollista käyttää myös biologisia lääkkeitä, joita ovat esimerkiksi dubilumabi ja tralokinumabi. Biologisia lääkkeitä kokeillaan, jos muut keinot eivät ole riittäviä. Atooppisen ihottuman hoitoon pyritään jatkuvasti löytämään parempia täsmälääkkeitä ja hoidon tutkimus on aktiivista. Kuviossa 2 on nähtävissä, missä järjestyksessä eri hoitoja pääasiassa käytetään aikuisen vaikean atooppisen ihottuman hoidossa. (Mäkelä ym. 2020, 105; Korhonen ym. 2021, 2944.)

Aikuispotilaan vaikean atooppisen ekseeman hoito

Kuvio 2. Aikuispotilaan vaikean atooppisen ekseeman hoito (Korhonen ym. 2021, 2945)

4 Opinnäytetyön toteuttaminen

4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Tämä opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä Skhole Oy:n kanssa. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on opastaa, ohjeistaa, järjeistää ja organisoida käytännön toimintaa ja sen toteutustavan määrittää opinnäytetyön tilaaja ja kohderyhmä. Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää toiminnallisen osuuden ja opinnäytetyön raportin, jonka sisältöön kuuluu prosessin dokumentointi ja arviointi tutkimusviestinnän keinoin. (Saastamoinen 2018.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä syntyy konkreettinen tuotos, joka voi olla esimerkiksi malli, esite tai opas. Tuotoksen syntymiseksi toiminnallisen opinnäytetyön tekemisen aikana eri toimijat ovat dialogisessa tai trialogisessa vuorovaikutussuhteessa eli käytännössä käyvät keskustelua, arvioivat ja antavat palautetta toisilleen sekä pohtivat tarvittaessa toiminnan uudelleen suuntaamista. Tämän takaamiseksi toiminnallisessa opinnäytetyössä on mukana eri vaiheissa useampia toimijoita. (Salonen 2013, 5–6.)

Tässä opinnäytetyössä tuotoksena syntyi verkkokurssimateriaali aikuisten atooppisesta ihottumasta Skhole Oy:n verkkokoulutusympäristöön. Aihe valittiin yhteistyössä vastamaan Skhole Oy:n tarpeita, koska tästä aiheesta materiaalia ei vielä ollut verkkokoulutus-alustalla. Verkkokurssimateriaali noudattaa hyvän opetusmateriaalin kriteerejä.

4.2 Hyvän opetusmateriaalin kriteerit

Hyvän verkko-opetusmateriaalin tulee olla pedagogisesti laadukasta eli luontevasti soveltuvaa opetuskäyttöön ja oppijaansa tukevaa, jolloin materiaali tukee oppimiskokemusta ja oppijan tietoista ajattelua ja aktiivista toimintaansa. Hyvä verkko-opetusmateriaali käyttää hyväkseen verkon mahdollisuuksia, jotta oppimisesta tulee miellyttävää. Pedagogiseen laatuun kuuluu mielekkäät tehtävät ja visuaalisesti hyvin toteutettu keskeinen sisältö. (Opetushallitus.)

Veletsianos (2020) nostaa julkaisussaan esiin sen, että hyvä verkkokurssi on interaktiivinen eli osallistava. Osallistava kurssi saa sen käyttäjän pohtimaan oppimaansa esimerkiksi kurssin lopussa käytävien tehtävien muodossa. Hyvä verkkokurssi on haastava ja se motivoi käyttäjää. Visuaalinen materiaali ei saa olla eri ihmisryhmiä halventavaa tai stereotyyppiä, vaan sen pitää olla tasapuolista ja oikeudenmukaista jokaiselle käyttäjälle.

Opinnäytetyössä syntyvä tuotos tulee olemaan esillä Skhole Oy:n verkko-oppiympäristössä. Luennoissa käydään läpi aiheet ja kurssin lopuksi on testi, jossa on kysymyksiä luennoista. Luennoissa tulee mahdollisesti olemaan kuvia, jotka liittyvät aiheeseen ja tukevat oppimista.

4.3 Verkkokurssimateriaalin kehittämisprosessi

Tämä opinnäytetyö toteutettiin lineaarisen mallin mukaan. Salosen (2013, 14–15) mukaan lineaarisessa mallissa opinnäytetyö etenee tiettyjen askelten kautta, jotka ovat järjestyksessä alusta loppuun tavoitteen määrittely, suunnittelu, toteutus sekä päättäminen ja arviointi. Kuviossa 3 esitetään opinnäytetyöprosessin aikataulu lineaarisen mallin mukaan.

Kuvio 3. Opinnäytetyöprosessin aikataulu lineaarisen mallin mukaan

Yhteistyö toimeksiantajan kanssa aloitettiin elokuussa 2022 aiheen valinnalla. Skhole Oy:ltä kerrottiin tarpeesta saada verkkokurssimateriaali atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta. Aihe rajattiin yhteisellä päätöksellä koskemaan aikuisen atooppista ihottumaa ja toimeksiantaja toivoi hoidon ohjauksen käsittelyä opinnäytetyössä. Aiheen hyväksymisen jälkeen aloitettiin opinnäytetyön suunnitelman teko. Valmis suunnitelma palautettiin toimeksiantajalle ja se hyväksyttiin. Samalla tehtiin toimeksiantajan kanssa yhteistyösopimus (liite 1) ja lähetettiin opinnäytetyön tietosuojailmoitus (liite 2). Toimeksiantajan puolesta tätä työtä varten ei tarvitse tehdä tutkimuslupahakemusta.

Hyväksytyyn suunnitelman jälkeen lokakuussa 2022 tehtiin opinnäytetyöprosessin alustava aikataulu ja alettiin työskentelemään sen mukaan. Tietoperustaa varten alettiin etsiä

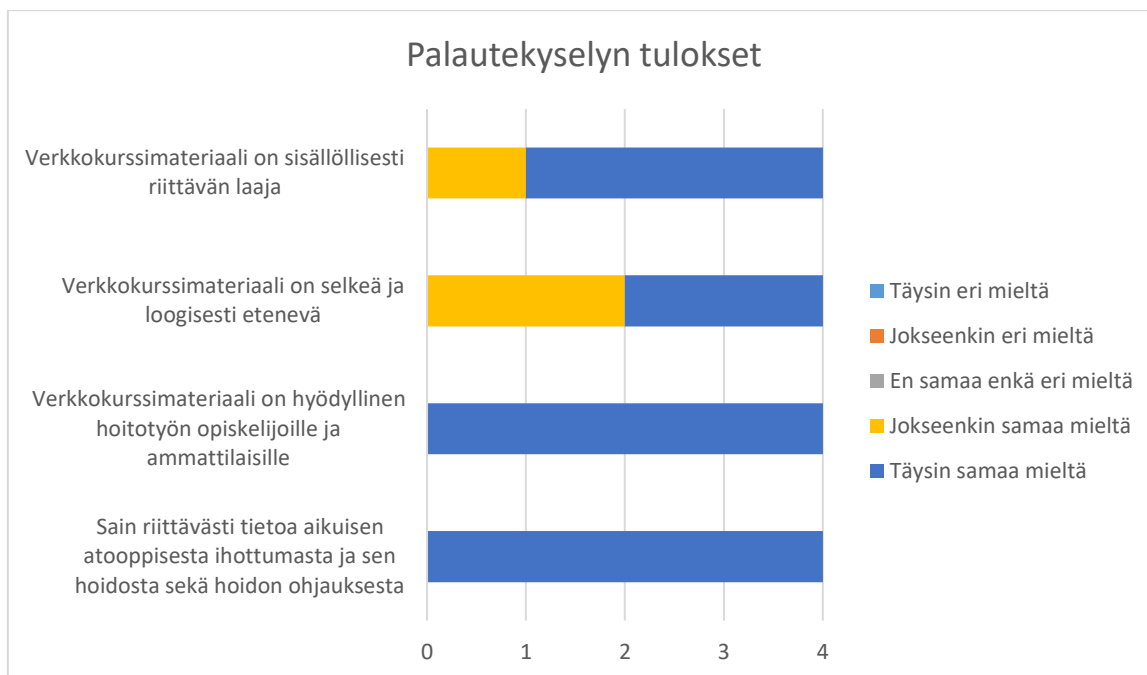
materiaalia. Lähteissä käytettiin mahdollisimman ajankohtaisia, luotettavia ja näyttöön perustuvia painettuja sekä sähköisiä lähteitä. Myös luotettavia kansainvälisiä lähteitä on käytetty työssä. Toimeksiantajan kanssa oltiin sähköpostitse yhteydessä säännöllisesti läpi prosessin ja käytiin molemminpuolista keskustelua materiaalista sekä saatiin palautetta materiaalin sisällöstä ja toiveista sen suhteen. Palautteen perusteella työhön lisättiin esimerkiksi osa atooppisen ihottuman vaikutuksesta mielenterveyteen.

Valmis teoreettinen viitekehys lähetettiin toimeksiantajalle marraskuussa 2022. Toimeksiantaja hyväksyi tietoperustan ja lähetti ohjeet sekä pohjan verkkokurssimateriaalin laatimiseksi. Verkkokurssin käsikirjoitus tehtiin Word-pohjalle. Lähdeviittaukset luentoihin tehtiin American Medical Associationin tyyllillä Skhole Oy:n ohjeistuksen mukaan. Verkkokurssin lopussa kurssin sisällöstä on kysymyksiä, jotka testaavat ja kertaavat opittua tietoa. Käsikirjoituksen perusteella Skhole Oy:n verkkosivuille luotiin verkkokurssi, josta on toimeksiantajan luvalla liitteenä kuvakaappaus verkkokurssin etusivusta (liite 3). Opinnäytetyöstä poiketen hoidon ohjaus on verkkokurssissa omana osionaan, jotta se saa enemmän näkyvyyttä. Tämä sovittiin yhdessä toimeksiantajan kanssa.

Palautekyselyn tulokset

Toimeksiantajan yhteyshenkilölle lähetettiin palautekyselyn saatekirje (liite 4) ja verkkokurssimateriaalista sähköinen palautekysely Webropol-alustalla (liite 5), jossa oli kysymyksiä sisällön laajuudesta, selkeydestä ja hyödynnettävyydestä. Yhteyshenkilö lähetti saatekirjeen ja kyselyn eteenpäin organisaation neljälle jäsenelle, jotka kaikki vastasivat kyselyyn. Kysely sisälsi neljä kysymystä, joihin vastattiin likert-asteikon mukaisesti. Likert-asteikko on usein käytetty vastausasteikko, jossa on useita väittämiä, jotka ilmaisevat vastaajan kielteistä tai myönteistä asennetta kysymykseen (Peda.net 2022). Palautekyselyssä likert-asteikko oli asteikolla 1-5, joista 1=täysin eri mieltä ja 5=täysin samaa mieltä. Kyselyn kysymysten tekemisessä käytettiin pohjalla hyvän verkko-opetusmateriaalin kriteerejä, kuten sen selkeyden ja loogisuuden arvioimista (Opetushallitus). Kyselyn lopussa oli mahdollisuus antaa vapaa sana verkkokurssimateriaalista.

Palaute oli positiivista. Yhteenkään kysymyksistä ei vastattu vaihtoehtoilla ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä” tai ”en samaa enkä eri mieltä”. Kolme (3) vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että verkkokurssimateriaali on sisällöllisesti riittävän laaja. Verkkokurssimateriaalin selkeyteen ja loogiseen etenemiseen vastaukset jaoutuivat ”täysin samaa mieltä” ja ”jokseenkin samaa mieltä”, joihin molempiin tuli kaksi (2) vastausta. Kaikki neljä (4) vastaajista olivat täysin samaa mieltä siitä, että verkkokurssimateriaali on hyödyllinen hoitotyön opiskelijoille ja ammattilaisille sekä siitä, että he saivat riittävästi tietoa aiheesta. Kuviossa 4 on esillä palautekyselyn tulokset.

Kuvio 4. Palautekyselyn tulokset

Kyselyn toisella sivulla sai antaa vapaata palautetta kurssista. Jokainen neljästä (4) vastaajasta antoi vapaan palautteen. Vapaa palaute verkkokurssimateriaalista oli positiivista ja kokonaisuutta pidettiin kattavana. Vastaajat kokivat, että verkkokurssimateriaali tulee tarpeeseen ja on hyvin hyödynnettävissä.

Verkkokurssi on hyvä, kattava ja selkeä. Kurssi etenee loogisesti ja asia on käsitelty monipuolisesti ja ymmärrettävästi. Kurssi tulee varmasti Skholen asiakkaille käyttöön ja tarpeeseen.

Hyvin koottu kokonaisuus, jossa olennaiset esillä. Hyödynnettäviä laajalle, monille kohderyhmille. Tiivis, kuitenkin kattava verkkokoulutuskokonaisuus.

5 Pohdinta

5.1 Eettisyys ja luotettavuus

Tieteellinen tutkimus on eettisesti hyväksyttävää, luotettavaa ja sen tulokset uskottavia, kun tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Sen lähtökohtiin kuuluvat rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tutkimustyön tarkkuus. Eettisessä tutkimuksessa tiedonhankinta-, tutkimus-, ja arviointimenetelmät ovat eettisesti kestäviä. Muiden tekemiin tutkimuksiin ja tuotoksiin tulee viitata asianmukaisella tavalla. Suunnittelu, toteutus ja raportointi tehdään tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Tutkimuksen eri osapuolien vastuut ja velvollisuudet sovitaan ennakkoon ja niitä voidaan tarkentaa tutkimuksen edetessä. Hyvän tieteellisen käytännön noudattamisen vastuu kuuluu jokaiselle tutkimukseen osallistuvalla taholle. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset perustuvat lainsäädäntöön ja tiedeyhteisön kansainvälisiin tutkimuseettisiin periaatteisiin, linjauksiin sekä suosituksiin. Tämän suosituksen tavoitteena on yhtenäistää eri ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöprosessia, edistää yllä avattua hyvää tieteellistä käytäntöä, ennaltaehkäistä tieteellistä epärehellisyyttä ja kehittää opinnäytetöiden laatua. Suosituksen mukaan opinnäytetyön tekijän on hallittava hyvä tieteellinen käytäntö ja sen vastuut. Ennen opinnäytetyöprosessin aloitusta opiskelijan ja toimeksiantajan tulee tehdä yhteistyösopimus, jossa sovitaan keskeisistä prosessin pelisäännöistä, kuten aiheesta, aikataulusta ja vastuusta. (Arene 2019.) Tässä opinnäytetyössä tehtiin toimeksiantajan kanssa opinnäytetyöprosessin alussa yhteistyösopimus ja heille lähetettiin tietosuojailmoitus. Tutkimuslupahakemusta ei tätä työtä varten tarvinnut tehdä.

Opinnäytetyön teossa noudatettiin LAB-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjetta. Tekstissä tulee käydä ilmi, mikä on kirjoittajan omaa tekstiä ja mikä peräisin muista lähteistä. LAB-ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaan lähteet merkitään niin tekstiin, kuin lähdeluetteloonkin. (LAB-ammattikorkeakoulu 2022, 23.) Kirjallisiin lähteisiin sekä kuvälähteisiin viitattiin asianmukaisella tavalla. Lähteet merkittiin niin tekstiin, kuin lähdeluetteloonkin oikeaoppisesti ohjeistuksen mukaan, mikä estää luvattoman lainaamisen. Lähteiden valinnassa kiinnitettiin huomiota niiden luotettavuuteen, monipuolisuuteen, ajantasaisuuteen ja laatuun. Lähteitä on sekä kotimaisia että kansainvälisiä ja kansainvälisten lähteiden käytössä on kiinnitetty erityistä huolellisuutta niiden luotettavuuden varmistamiseksi. LAB-ammattikorkeakoulun (2022, 9) opinnäytetyöohjeistuksen mukaisesti opinnäytetyön tekstiin alkuperäisyyden varmistamiseksi käytetään Turnitin-ohjelmaa.

Opinnäytetyöprosessin aikana ei käytetty kenenkään henkilötietoja. Verkkokurssimateriaalin palautekyselyssä huomioitiin vastaajien anonymiteetti eli vastaajat eivät olleet tunnistettavissa. Kysely tuotettiin Webropol-kyselynä. Saadut vastaukset käsiteltiin luottamuksellisesti ja vastaukset tuhottiin käytön jälkeen. Verkkokurssimateriaali toimitettiin Skhole Oy:lle ja heidän puolestaan materiaali tarkastettiin sisäisellä tai ulkoisella asiantuntijalla. Opinnäytetyöstä syntyvä verkkokurssi julkaistaan Skhole Oy:n nettisivuilla. Toimeksiantajan pyynnöstä verkkokurssimateriaalia ei julkaista osana opinnäytetyötä Theseuksessa. Verkkokurssin sisällysluettelo on liitteissä näkyvillä.

5.2 Verkkokurssimateriaalin kehittämisprosessin arviointi

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoiden ja ammattilaisten tietoa aikuisen atooppisesta ihottumasta, sen hoidosta sekä hoidonohjauksesta. Opinnäytetyössä käytiin läpi aikuisen atooppisen ihottuman määritelmää, kliinistä kuvaa ja diagnostiikkaa. Hoito-osiossa paneuduttiin potilaan omahoitoon sekä muihin hoitovaihtoehtoihin. Tarkoituksena oli tuottaa verkkokurssimateriaali aiheesta Skhole Oy:lle, jossa sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijat ja ammattilaiset voivat sitä hyödyntää.

Opinnäytetyön aihe valittiin tekijän kiinnostuksen ja toimeksiantajan tarpeen perusteella. Toimeksiantaja toivoi verkkokurssimateriaalia atooppisesta ihottumasta, sillä Skhole Oy:n verkkosivuilla ei kyseisestä aiheesta materiaalia vielä löytynyt. Tekijä ja toimeksiantaja keskustelivat myös aiheen ajankohtaisuudesta, sillä atooppinen ihottuma on hyvin yleinen sairaus, ja terveydenhuollon ammattilaiset kohtaavat sitä paljon työssään.

Verkkokurssimateriaali tehtiin vastaamaan toimeksiantajan tarvetta sekä toiveita. Verkkokurssimateriaalin pohjalta Skhole Oy teki verkkokurssin internet-sivuilleen, jossa se on helpposti alan opiskelijoiden ja ammattilaisten tavoitettavissa. Skhole Oy voi hyödyntää verkkokurssimateriaalia uusien verkkokurssien luomisessa ja käyttää tietoperustaa uusien kursien osioina tai pohjana.

5.3 Jatkotutkimusaiheet

Mäkelä ym. (2020, 105) linjaavat kirjassaan, että atooppisen ihottuman hoidon tutkimus on jatkuvassa kehityksessä ja atooppisen ihottuman hoitoon pyritään löytämään tehokkaampia hoitokeinoja ja täsmälääkkeitä. Atooppisen ihottuman hoito on siis jatkuvasti kehittyvää. Jatkossa Skhole Oy:lle tehtyä verkkokurssimateriaalia voi kehittää sitä mukaan, mitä uusia keinoja atooppisen ihottuman hoidossa löydetään. Skhole Oy tarkkailee kurssiensa ajantasaisuutta aktiivisesti ja päivittää kursejaan aina uuden tiedon tullessa esille.

Toisena jatkokehittämisideana pidän atooppisen ihottuman omahoitoon ja hoidonohjaukseen paneutuvaa työtä. Käypä hoito -suosituksen (2016) mukaan omahoitoa ja hoitoon sitoutumista edistää hyvä potilasohjaus. Useita opinnäytetöitä on tehty aiheesta, mutta ne ovat pääasiassa keskittyneet lapsen atooppiseen ihottumaan ja tämän vanhempien ohjaukseen. Aikuinen potilas tarvitsee myös hoitoonohjausta ja motivaatiota, jotta atooppinen ihottuma pysyy hallinnassa. Aikuispotilaalla on useita erilaisia haasteita omahoidossa kuin mitä lapsipotilaalla on ja sen takia aikuisille atooppista ihottumaa sairastaville olisi hyvä saada omaa laajempaa materiaalia omahoidosta ja hoidon ohjauksesta.

Lähteet

Airola, K. 2021. Atooppinen ihottuma. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim terveyskirjasto. Viitattu 4.9.2022. Saatavissa <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00202>

Allergia-, Iho- & Astmaliitto ry. 2022. Atooppinen ihottuma. Viitattu 2.10.2022. Saatavissa <https://www.allergia.fi/iho/ihosairaudet/atooppinen-iho/#b4c6b32e>

Allergia-, Iho- & Astmaliitto ry. 2021. Mistä atooppinen ihottuma johtuu. Viitattu 4.9.2022. Saatavissa <https://www.allergia.fi/iho/ihosairaudet/atooppinen-iho/mista-atooppinen-ihottuma-johtuu/#418d1a01>

Arene. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 17.9.2022. Saatavissa <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf? t=1578480382>

Ilves, T. & Remitz-Reitamo, A. 2020. Atooppisen ekseeman etiologia. Duodecim oppiportti. Allergiset sairaudet ja astma. Viitattu 4.9.2022. Saatavissa rajoitetusti <https://www.oppiportti.fi/op/ags00122/do>

Johansson, E.K. 2017. Atopiskt eksem vanligt i alla åldrar. Läkartidningen. Vol 114. Viitattu 4.11.2022. Saatavissa <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap-1/artiklar-1/temaartikel/2017/11/atopiskt-eksem-vanligt-i-alla-aldrar/>

Joronen, H. 2013. Atooppisten sairauksien ja allergioiden esiintyminen sekä erot käytetyissä hoidoissa atooppista ekseemaa sairastavilla potilailla. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 4.9.2022. Saatavissa https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/12593/urn_nbn_fi_uef-20130780.pdf?sequence=1

Korhonen, L., Lagersted, M., Mandelin, J. & Liippo, J. 2021. Vaikean atooppisen ekseeman nykyhoito. Suomen lääkärilehti. Nro 49, 2943–2949. Viitattu 2.11.2022. Saatavissa https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/339776/SLL492021_2943.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Koulu, L. 2016. Lisätietoa psyykkisistä tekijöistä ja niihin liittyvistä interventioista atooppisessa ekseemassa. Duodecim Käypä Hoito. Viitattu 21.11.2022. Saatavissa <https://www.kaypahoito.fi/nix01221>

- Koulu, L. 2020. Atooppinen ihottuma vaikuttaa elämänlaatuun ja elämänhaluun. Lääketieteellinen aikakausikirja Duodecim. Viitattu 23.11.2022. Saatavissa <https://www.duodecimlehti.fi/duo15895>
- Käypä hoito -suositus. 2016. Atooppinen ekseema. Duodecim Käypä hoito. Viitattu 4.9.2022. Saatavissa <https://www.kaypahoito.fi/hoi50077#s5>
- LAB-ammattikorkeakoulu. 2022. Opinnäytetyöohje. Viitattu 18.9.2022. Saatavissa https://elab.lab.fi/sites/default/files/category-page/2022-08/LAB_opinn%C3%A4ytety%C3%B6_ohje_AMK_170822.pdf
- Lauerma, A. Lisätietoa sisäisten kortikosteroidien käytöstä atooppisen ekseeman hoidossa. Duodecim Käypä Hoito. Viitattu 2.11.2022. Saatavissa <https://www.kaypahoito.fi/nix01227>
- Lee, H. J., Son, S. W. & Cho, S. H. 2016. A Comprehensive Review of the Treatment of Atopic Eczema. Allergy, Asthma & Immunology Research. Vol 8 (3), 181-190. Viitattu 26.10.2022. Saatavissa <https://e-aair.org/DOIx.php?id=10.4168/aair.2016.8.3.181>
- Lipponen, K. 2014. Potilasohjauksen toimintaedellytykset. Oulun yliopisto. Viitattu 27.10.2022. Saatavissa <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526203720.pdf>
- Mikkelsen, C.S., Bjerring, P., Holmgren, H.R., Schrøder, S.M. & Schmidt, L. 2017. Uutta atooppisen ihottuman hoidossa. BestPractise. Viitattu 2.11.2022. Saatavissa <https://bpno.fi/wp-content/uploads/sites/4/2017/11/uutta-atooppisen-ihottuman-hoidossa.pdf>
- Mäkelä, M., Harvima, I., Kauppi, P., Ralli, P. & Savolainen, J. 2020. Allergiset sairaudet ja astma. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Oikarainen, A., Siltanen, H., Korhonen, A. & Holopainen A. 2018. Hotus. Hoitotyössä käytetyt tiedonlähteet vaativissa päätöksentekotilanteissa. Raportti 2/2018, 6. Viitattu 10.10.2022. Saatavissa <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/04/tiedonlahteet-raportti-digi.pdf>
- Opetushallitus. E-oppimateriaalin laatukriteerit. Viitattu 18.9.2022. Saatavissa <https://www.oph.fi/fi/julkaisut/e-oppimateriaalin-laatukriteerit>
- Peda.net. 2022. Likert. Viitattu 20.12.2022. Saatavissa <https://peda.net/ohjeet/ty%C3%B6v%C3%A4lineet/lomake/likert>
- Ring, J., Alomar, A., Bieber, T., Deleuran, M., Fink-Wagner, A., Gelmetti, C., Gieler, U., Lipozencic, J., Luger, T., Oranje, A.P., Schäfer, T., Schwennesen, T., Seidenari, S.,

Simon, D., Ständer, S., Stingl, G., Szalai, S., Szepietowski, J.C., Taïeb, A., Werfel, T., Wollenberg, A. & Darsow, U. 2012. Guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) Part I. Vol 26 (8), 1045-1060. Viitattu 26.10.2022. Saatavissa

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1468-3083.2012.04635.x>

Saastamoinen, M., Tuomo, V., Ypyä, J., Alahuhta, M. & Päätaalo, K. 2018. Toiminnallisen opinnäytetyön oppimiskokemukset. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut. Viitattu 18.9.2022. Saatavissa

<http://www.oamk.fi/epooki/2018/toiminnallinen-opinnaytetyo#cite-text-0-6>

Salava, A. 2021. Atooppinen ekseema aikuisella. Duodecim terveystieteen portti. Viitattu

4.9.2022. Saatavissa rajoitetusti <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/ltk/article/ykt01925>

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön.

Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 18.9.2022. Saatavissa

<https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Senra, M.S. & Wollenberg, A. 2014. Psychodermatological aspects of atopic dermatitis.

British Journal of Dermatology. Vol 170, 38-43. Viitattu 21.11.2022. Saatavissa

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/bjd.13084>

Sitra. 2014. Omahoito – 8 kokeilua terveyden tulevaisuudessa. Erweko, Helsinki. Viitattu

27.10.2022. Saatavissa <https://www.sitra.fi/app/uploads/2017/02/Omahoitto.pdf>

Skhole.fi. 2022. Palvelut. Skhole Oy. Viitattu 17.9.2022. Saatavissa

<https://www.skhole.fi/palvelut>

Snellman, E. 2015. Atooppista ihottumaa voidaan hoitaa ennakoivasti. Lääketieteellinen ai-

kakauskirja Duodecim. Viitattu 2.11.2022. Saatavissa [https://www.duodecim-](https://www.duodecim-lehti.fi/duo12313)

[lehti.fi/duo12313](https://www.duodecim-lehti.fi/duo12313)

Suomen sairaanhoitajat. 2020. Ammattietiikka ja kollegiaalisuus. Sairaanhoitajien eettiset

ohjeet. Viitattu 1.10.2022. Saatavissa [https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-](https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/kollegiaalisuus-ja-ammattietiikka/)

[osaaminen/kollegiaalisuus-ja-ammattietiikka/](https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/kollegiaalisuus-ja-ammattietiikka/)

Suominen, T. 2021. Atooppisen ekseeman hoito. Duodecim terveystieteen portti. Viitattu

27.10.2022. Saatavissa rajoitetusti

<https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/shk/article/shk01414/search/atooppisen%20ihottuman%20hoito#s3>

Theodosiou, G., Montgomery, S., Metsini, A., Dalgard, F.J., Svensson, Å. & Von Kobyletzki, L. 2019. Burden of Atopic Dermatitis in Swedish Adults: A Population-based study. *Acta Dermato- Venereologica*. Vol. 99 (11), 964-970. Viitattu 23.11.2022.

Saatavissa https://www.medicaljournals.se/acta/content_files/files/pdf/99/11/5523.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 17.9.2022. Saatavissa

https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Valetsianos, G. 2020. The 7 elements of a good online course. Viitattu 18.9.2022.

Saatavissa <https://theconversation.com/the-7-elements-of-a-good-online-course-139736>

Van Os-Medenderp, H., Deprez, E., Meas, N., Ryan, S., Jackson, K., Winders, T., De Raeve, L., De Cuyper, C. & Ersser, S. 2020. The role of the nurse in the care and management of patients with atopic dermatitis. *BMC Nursing* (2020) 19:102. Viitattu 10.10.2020.

Saatavissa <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-020-00494-y>

Wollenberg, A., Barbarot, S., Bieber, T., Christen-Zaech, S., Deleuran, M., Fink-Wagner, A., Gieler, U., Girolomoni, G., Lau, S., Muraro, A., Czarnecka-Operacz, M., Schäfer, T., Schmid-Grendelmeier, P., Simon, D., Szalai, Z., Szepletowski, J.C., Taïeb, A., Torrelo, A., Werfel, T. & Ring, J. 2018. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part I. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*. Vol 32 (5), 657–682. Viitattu 26.10.2022.

Saatavissa <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/jdv.14891>

Liite 1. Yhteistyösopimus

OPINNÄYTETYÖTÄ KOSKEVA YHTEISTYÖSOPIMUS

I Sopimusosapuolet

Yhteistyökumppani	
Yrityksen nimi	Skhole Oy
Y-tunnus	[REDACTED]
Lähiosoite	[REDACTED]
Postinumero ja toimipaikka	[REDACTED]
Yhteyshenkilön nimi	[REDACTED]
Puhelin	[REDACTED]
Sähköposti	[REDACTED]

(jäljempänä "Yhteistyökumppani")

Opinnäytetyön tekijä(t) ¹		Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi
Nimi	Aura Lindqvist	
Opiskelijatunnus	[REDACTED]	
Koulutusala	Terveys- ja hyvinvointialat	
Tutkinto	Sairaanhoitaja AMK	
Puhelin	[REDACTED]	
Sähköposti	[REDACTED]	

(jäljempänä "Opiskelija")

(jäljempänä kumpikin yksin myös "Osapuoli" tai molemmat yhdessä "Osapuolet")

II Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä sopimuksella (jäljempänä "Sopimus") Yhteistyökumppani ja Opiskelija sopivat Yhteistyökumppanin toimialaan liittyvän Opiskelijan opinnäytetyön tekemisestä. Opiskelija opiskelee LAB-ammattikorkeakoulussa ja opinnäytetyö on osa hänen ammattikorkeakouluopintojaan. LAB-ammattikorkeakoulu Oy tarjoaa tämän sopimusmallin, mutta ei ole Sopimuksen osapuoli.

Opinnäytetyön aihe ja opinnäytetyöprojektiä koskevat tiedot on esitelty alla. Tämän Sopimuksen liitteenä voi olla tarkempi opinnäytetyöprojektiä koskeva esittely.²

Opinnäytetyön aihe ja arvioitu kokonaiskesto	
Opinnäytetyön aihe ³	Aikuisen atooppinen ihottuma ja sen hoito.
Opinnäytetyöprojektin arvioitu kokonaiskesto	8/2022-1/2023

Opinnäytetyölle on nimetty ohjaaja(t), jonka yhteystiedot on ilmoitettu alla.

Opinnäytetyön ohjaaja(t) ⁴		Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi
Nimi	[REDACTED]	
Puhelin	[REDACTED]	
Sähköposti	[REDACTED]	

(ilmoita kaikki ohjaajat)

¹ Ilmoita kaikki opinnäytetyön tekijät ja heidän yhteystietonsa. Käytä tarvittaessa erillistä liitettä.

² Mahdollista lisätä sopimuksen liitteeksi esimerkiksi tutkimussuunnitelma.

³ Lyhyt esittely opinnäytetyön aiheesta.

⁴ Ilmoita kaikki opinnäytetyön ohjaajat ja heidän yhteystietonsa.

III Työsuhde

Opiskelija on työsuhhteessa Yhteistyökumppanin kanssa tehdessään opinnäytetyön.⁵

- kyllä
 ei

IV Kulujen korvaaminen

Opiskelijalle maksetaan opinnäytetyöhön liittyvät syntyneet kulut, kuten matkakustannukset.⁶

- kyllä
 ei

Muut kuluja koskevat tiedot:

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

V Opinnäytetyön julkisuus

Laadittava opinnäytetyö on julkinen. Opinnäytetyö julkaistaan Theseus-portaalissa LAB-ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti.

VI Salassapito

Opiskelija sitoutuu olemaan ilmaisematta tietoonsa saamiaan Yhteistyökumppanin luottamukselliseksi tai salassa pidettäväksi ilmoitettuja tietoja.

Edellä mainitusta poiketen, Opiskelijan on oikeus ilmaista salassa pidettäviä Yhteistyökumppanin tietoja LAB-ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjaajille, mikäli se on välttämätöntä opinnäytetyön tekemisen kannalta.⁷

Yhteistyökumppanin salassa pidettäväksi ilmoitettua aineistoa on mahdollista sisällyttää ainoastaan opinnäytetyön erilliseen liitteeseen. Salassa pidettäviä tietoja sisältävä liite ei ole julkinen asiakirja.

Lisäksi Opiskelija sitoutuu käyttämään Yhteistyökumppanilta saamaansa tietoa ainoastaan opinnäytetyön tekemiseen liittyvään tarkoitukseen.

VII Oikeudet

Opinnäytetyön tekijänoikeudet kuuluvat Opiskelijalle, ellei erillisellä sopimuksella ole toisin sovittu. Yhteistyökumppanilla on oikeus hyödyntää julkista opinnäytetyötä omassa toiminnassaan.

Opinnäytetyön laadinnan yhteydessä syntyneen teoskynnyksen ylittävän tulosaineiston oikeudet kuuluvat niille osapuolille, jotka ovat osallistuneet tulosaineiston syntyyn heidän työpanoksensa mukaisessa suhteessa, ellei toisin ole sovittu. Yhteistyökumppanin Opiskelijalle opinnäytetyön tekemistä varten luovuttaman tausta-aineiston oikeudet kuuluvat Yhteistyökumppanille, ellei toisin ole sovittu.⁸

⁵ Rastita oikea vaihtoehto.

⁶ Rastita oikea vaihtoehto ja mainitse korvattavat kululajit.

⁷ LAB-ammattikorkeakoulun henkilökunta on salassapitovelvollinen ammattikorkeakoululain (2014/932), julkisuuslain (1999/621) salassapitovelvoitteita koskevien säännöksen, rikoslain (1889/39) 38 luvun 1 ja 2 §:ien, liikesalaisuuslain (2018/595) säännöksen sekä työlainsäädännön nojalla.

⁸ Tässä Sopimuksessa **tekijänoikeudella** tarkoitetaan tekijänoikeuslaissa (1961/404) määriteltä tekijän yksinoikeutta päättää teoksensa käytöstä. Jotta teos saisi tekijänoikeudellista suojaa, teoksen tulee ylittää **teoskynnys**, eli teoksen tulee olla tarpeeksi omaperäinen ja itsenäinen työ. Tarkka teoskynnyksen määrittäminen edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Tässä Sopimuksessa **tulosaineistolla** tarkoitetaan opinnäytetyöprosessin aikana aikaansaatuja tietoja, ideoita, menetelmiä, ratkaisumalleja tms. Tässä Sopimuksessa **tausta-aineistolla** tarkoitetaan opinnäytetyöprosessin ulkopuolella syntyneitä opinnäytetyöprosessissa tarpeellista tietoa, materiaalia tms.

Applied Sciences	
VIII Yhteistyökumppanin vastuut	
Yhteyshenkilö ja tarvittavien tietojen luovuttaminen	Yhteistyökumppani nimeää yhteyshenkilön tämän Sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi. Yhteistyökumppani sitoutuu antamaan Opiskelijan käyttöön opinnäytetyön tekemiseen tarpeelliset tiedot sekä antamaan opinnäytetyön aihepiiriin kuuluvaa tarvittavaa asiantuntijaohjausta.
Tarkastusvelvollisuus	Yhteistyökumppanin vastuisiin kuuluu tarkastaa ennen opinnäytetyön julkaisemista, ettei opinnäytetyö sisällä Yhteistyökumppanin salassa pidettävää aineistoa. Opinnäytetyön tarkastaminen on suoritettava kohtuullisen, kuitenkin viimeistään neljäntoista (14) päivän kuluessa siitä, kun Opiskelija toimitti opinnäytetyön Yhteistyökumppanille. Mikäli Yhteistyökumppani ei kommentoi sille toimitettua opinnäytetyötä jäljempänä mainitun määräajan kuluessa, Opiskelijalla on oikeus julkaista opinnäytetyö.
IX Opiskelijan muut vastuut	
Toimintatavat	Opiskelija sitoutuu työskentelemään tavoitteellisesti Yhteistyökumppanin kanssa ja noudattaa opinnäytetyötä tehdessään hyvän tutkimuskäytännön periaatteita.
Ilmoitusvelvollisuus	Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan Yhteistyökumppanille sekä LAB-ammattikorkeakoululle yhteyshenkilön ja opinnäytetyön ohjaajaa koskevista muutoksista.
Opinnäytetyön toimittaminen Yhteistyökumppanille	Opiskelijan velvollisuuksiin kuuluu toimittaa arvosteltavaksi jätettävä opinnäytetyö Yhteistyökumppanille ennen työn julkaisemista. Mikäli Yhteistyökumppani ilmoittaa tarkastusajan kuluessa opinnäytetyön sisältävän salassa pidettävää tietoa, Opiskelija on velvollinen muokkaamaan opinnäytetyötään siten, ettei julkaistava opinnäytetyö sisällä salassa pidettävää tietoa.
X Sopimusmuutokset	
Tätä Sopimusta voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti. Kirjallisen muutoksen tulee olla molempien Osapuolten allekirjoituksella hyväksymä.	
XI Voimassaolo	
Tämä Sopimus astuu voimaan molempien Osapuolten allekirjoituksella ja on voimassa, kunnes Opiskelijan opinnäytetyö on julkaistu Theseus-portaalissa tai Osapuolet yhteisesti toteavat Sopimuksen päättyneen.	
XII Allekirjoitukset	
Opinnäytetyön tekijä(t) ja allekirjoitukset Aktiivoi Päivämäärä ja napsauta -painiketta lisätäksesi uusi rivi	
Päivämäärä	21.10.2022
Paikka	Asikkala
Allekirjoitus ja nimenselvennys	 Aura Lindqvist
Yhteistyökumppanin allekirjoitus	
Päivämäärä	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä. 27.10.2022
Paikka	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä. Helsinki
Allekirjoitus ja nimenselvennys	 Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Liite 2. Tietosuojailmoitus

OPINNÄYTETYÖTÄ KOSKEVA
TIETOSUOJAILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679)
artiklat 13 ja 14

Laatimispäivämäärä: 21.2.2022

Mitä tarkoitusta varten henkilötietoja kerätään? / Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

/

Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö ja sen aihe on aikuisen atooppinen ihottuma ja sen hoito. Opinnäytetyön tuotoksesta lähetetään lyhyt anonyymi kysely. Kyselyn vastaukset analysoidaan opinnäytetyössä ja niiden pohjalta pohditaan kehittämissideita.

Mitä tietoja keräämme? / Tutkimusrekisterin tietosisältö

Henkilötietoja ei kerätä. Kysely on anonyymi ja siinä keskitytään opinnäytetyön sisältöön ja sen arviointiin.

Millä perusteella keräämme tietoja? / Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Tietojen kerääminen tapahtuu tiedonantajan suostumuksella. ~~Webropol~~-kyselyssä vastaaja voi antaa suostumuksen rastittamalla suostumusta ilmaisevan kohdan.

Mistä kaikkialta henkilötietoja keräämme / Tietolähteet

Tietoja kerätään ainoastaan rekisteröidyiltä itseltään.

Kenelle tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen ulkopuolelle

Tietoja ei luovuteta ulkopuolisille.

Minne tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Kerättyä tietoa ei siirretä EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Kerättyjen tietojen turvallinen säilyttäminen / Rekisterin suojausten periaatteet

Kyselyssä ei kysytä henkilötietoja. Anonyymeihin vastauksiin on pääsy vain opinnäytetyön tekijällä.

Kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään? / Tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Kerätty aineisto poistetaan välittömästi tulosten analysoinnin ja opinnäytetyön päättämisen jälkeen

Millaista päätöksentekoa? / Automatisoitu päätöksenteko

Aineistoa käsitellään ei tapahdu automaattista päätöksentekoa

Oikeutesi / Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, milloin henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Tutkimuksen keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietolainsäädäntöä.

Rekisteröidyllä on seuraavat EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset oikeudet:

- a) Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot.
- b) Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen.
- c) Rekisteröidyn oikeus tietojensa poistamiseen. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten, jos oikeus tietojen poistamiseen estää tai suuresti vaikeuttaa henkilötietojen käsittelyä
- d) Rekisteröidyn oikeus tietojen rajoittamiseen.
- e) Rekisteröidyn oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.

Tutkimusrekisterin tiedot

Kyseessä on kertatutkimus, joka toteutetaan anonyymisti [Webropol](#)-kyselynä.

Rekisterinpitäjän ja yhteys henkilön tiedot

Aura Lindqvist

Tutkimuksen suorittajat

Aura Lindqvist

Liite 3. Verkkokurssin etusivu

Atooppinen ihottuma ja sen hoito

Kesto: 25 minuuttia

Lisää suosikkeihin

Lataa selaimeen offline käyttöä varten

Atooppinen ihottuma on yksi yleisimmistä ihotaudeista. Tämän vuoksi terveydenhuollon ammattilaisilla on hyvä olla perustietämys aiheesta. Tällä verkkokurssilla opit aikuisen atooppisesta ihottumasta, sen hoidosta ja hoidon ohjauksesta.

Kurssi sopii kaikille terveydenhuoltoalalla työskenteleville sekä aiheesta kiinnostuneille.

Verkkokurssi on toteutettu LAB-ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä.

[▶ Aloita kurssi](#) [Anna palautetta kursista](#)

0%

Sisältö Keskustelut (0)

Atooppinen ihottuma

0 / 4

☐	Johdanto kurssille	01:46	☐
☐	Atooppinen ihottuma - Määritelmä	02:21	☐
☐	Atooppinen ihottuma - Kliininen kuva	02:02	☐
☐	Atooppinen ihottuma - Diagnosointi	01:59	☐

Atooppisen ihottuman hoito

0 / 4

☐	Ihon omahoito	02:56	☐
☐	Paikallishoidot	04:06	☐
☐	Ultraiolettivaloidot	01:44	☐
☐	Sisäiset hoidot	03:20	☐

Hoidonohjaus

0 / 1

☐	Atooppisen ihottuman hoidon ohjaus	05:10	☐
--------------------------	------------------------------------	-------	--------------------------

Itseopiskelutesti

0 / 1

☐	Atooppinen ihottuma ja sen hoito -itseopiskelutesti	☐
--------------------------	---	--------------------------

Kurssin kirjoittajat

Aura Lindqvist
Sairaanhoidajaopiskelija

Liite 4. Saatekirje

Hei!

Olen kolmannen vuoden sairaanhoitajaopiskelija LAB-ammattikorkeakoulusta. Olen tehnyt opin-
näytetyöni Skhole Oy:n kanssa yhteistyössä aikuisen atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta.
Tuotokseni on verkkokurssi kyseisestä aiheesta Skhole Oy:n verkkokoulutuslustralle.

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden ja ammattilaisten tietä-
mistä aikuisen atooppisesta ihottumasta, sen hoidosta ja hoidonohjauksesta. Tarkoituksena on
tuottaa verkkokurssi aiheesta Skhole Oy:lle, jossa se on helposti tavoitettavissa jokaiselle aiheesta
kiinnostuneelle.

Kiitos, että olet tutustunut verkkokurssimateriaaliin. Toivoisin, että ehtisit vastaamaan muuta-
maan kysymykseen verkkokurssimateriaalin sisällöstä ja sen hyödynnettävyydestä. Kyselyn tulok-
sia käytetään opinnäytetyöraportissa. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu anonyymisti ja vastaukset
käsitellään luottamuksellisesti.

Linkki kyselyyn: <https://link.webpolsurveys.com/S/A764FC67EBA2C011>

Kiitos yhteistyöstäsi ja hyvää joulun odotusta!

Ystävällisin terveisin,

Aura Lindqvist

Aikuisen atooppinen ihottuma ja sen hoito verkkokurssimateriaali

1.

	1. Täysin eri mieltä	2. Jokseenkin eri mieltä	3. En samaa enkä eri mieltä	4. Jokseenkin samaa mieltä	5. Täysin samaa mieltä
Verkkokurssimateriaali on sisällöllisesti riittävän laaja	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkokurssimateriaali on selkeä ja loogisesti etenevä	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkokurssimateriaali on hyödyllinen hoitotyön opiskelijoille ja ammattilaisille	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tietoa aikuisen atooppisesta ihottumasta ja sen hoidosta sekä hoidon ohjauksesta	☐	☐	☐	☐	☐

2. Vapaa palaute verkkokurssista
